

ZAŘÍKÁ VAČKY

Dokážou léčit holýma rukama,
ale ne všechno je v jejich moci...



Emanuela Valentini

Nadějná spisovatelka Emanuela Valentini spojila v napínavém psychologickém thrilleru *Zaříkávačky* tajemství, zločin a trauma z minulosti.

Lékařka Sara Romaniová se po letech vrací do starobylé vesničky uprostřed italských Apenin, kde žije její babička a kde se setkává nejen s kamarády z dětství, ale také se vzpomínkami, které by raději nechala pohřbené v minulosti.

Když zmizí jedenáctiletá Rebecca, lékařka po ní začne umanutě pátrat a přitom odkrývá další záhadná zmizení. Sara si nehraje na detektiva z nudy či pro zábavu, je poháněna nutkavou vnitřní potřebou vykoupení. A záhy zjišťuje, že není jediná, kdo něco skrývá a kdo žije v zajetí minulosti.

Zaříkávačky nabízejí skvělé tempo vyprávění plného překvapivých zvrátů. Jejich kvalita spočívá hlavně v sugestivní atmosféře méně známých končin Itálie, kde se střetává pokrok s tradicí, představovanou postavami lidových léčitelek – zaříkávaček, a v lidském rozměru i v autentickém vyznění hrdinky, kterou její impulzivní rozhodnutí často přivádějí do svízelných situací. Sara Romaniová není postava, která chce, abychom se s ní ztotožnili, nýbrž ta, která čtenáři umožní, aby jí uvěřil a pochopil ji.

Emanuela Valentini

ZAŘÍKÁVAČKY

Emanuela Valentini

ZAŘÍKÁ VAČKY

Přeložila Sára Flemrová



metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Tento román je dílem fantazie. Postavy i situace si autorka vymyslela za účelem dodat vyprávění na věrohodnosti, a tudíž je s nimi nakládáno jako s fikcí. Jakákoli podobnost s fakty, událostmi, místy a osobami, ať živými, či zemřelými, je čistě náhodná.

Copyright © 2020, Emanuela Valentini

This edition published in agreement with Piergiorgio

Nicolazzini Literary Agency (PNLA)

Translation © Sára Flemrová, 2021

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2021

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-549-4 (ePub)

ISBN 978-80-7625-548-7 (pdf)

ISBN 978-80-7625-161-8 (print)

*Má matka Sandra:
květiny, barevná nit, pulzující energie, hudba a marmelády.
Naučila jsi mě, že nic není nemožné.*

*Můj bratr Marco:
záblesk světla ve tmě,
desítky let záchvatů smíchu jako prskavky.
Představuješ pro mě neochvějnou jistotu.*

*Scilla:
tráva třpytící se hvězdami, dlouhý let s propojenými pohledy,
čtyřnohé nekonečno.
Ty a já jsme jedno. Navěky.*

Tato kniha je pro vás.

*„Křížmo Krista pána, ať zacílí se rána.
Olej z mojí lucerny ať krev z rány usměrní.“*

Mario Ferraguti,
Ti segno e ti incanto.
Donne dei segni e streghe nella tradizione dell'Appennino.
(Hojím tě a zaříkávám.
Zaříkávačky a čarodějnice v apeninské tradici.)

*„Ta láska nás v objetí smrti slala;
jenž zabil nás, jej čeká Kaina země.“*

Dante Alighieri, Božská komedie, Peklo, Zpěv pátý¹

¹ Citováno v překladu Jaroslava Vrchlického
(*Božská komedie. I. Peklo*. Praha: J. Otto, 1928).

3. července 2019

„Kdo jsou ti lidé na obrázku?“

„To jsou ti, co jsem je zabil.“

„Vždyť je ti teprve osm...“

„Zabil jsem je, když jsem byl velký.“

Červenec 1997

Děšť je vytrvalý zvuk, který naplňuje les. Padá rovně mezi větvemi dubů a rozeznívá každý list, každý kmen, každý kořen. Pěšina se téměř ztrácí v proudu bláta, které klouže dolů do údolí, k domovu, ke kamenným uličkám a obloukům až k roztopenému jiskřícímu krbu.

Holčička myslí na babičku zabranou do pečení koláče s borůvkami, které spolu nasbíraly na vřesovišti jednoho slunného dne, když kvetly petrklíče a nad hlavou jim létali sokoli.

Ale ona se teď domů vrátit nemůže.

Srdce cválá vedle ní, když vystoupá po pěšině a soustředí se na jediný zvuk, který se liší od starodávného a stále stejného bubnování deště: je to žádost o pomoc, slaboučké zoufalé volání, jež voda sice tlumí, ale umlčet ho nedokáže.

V mohutném vykotlaném kmeni vidí lišku schoulenou kolem svého mláděte. Její velké jantarové oči ji pozorují. Jsou záhadné, plné divokého hněvu, ale ona ví, že to odpolodne jí žádné lesní zvíře neublíží.

Vlci spí zalezlí ve vzdálených kamenných mořích a čekají, až přijde noc, aby vyrazili na lov na louky ležící vysoko

mezi vrcholky hor. Plaší jeleni se schovávají pod rododendrony v kaštanových hájích a orli ji pod střechou z listů nemůžou zahlédnout.

Chytá se nízké větve, aby překonala několik silných kořenů, pohorka uklouzne, a ona dopadne na všechny čtyři do bláta. Kapky jí smáčí žlutou pláštěnku a brázdí jí tvář i ruce.

Ruce. Nesmí si je poranit, zničit, poškrábat: jsou teď velmi cenné.

Leonilda, stařenka s očima blankytnými jako kousky nebe, která bydlí za seníky na kraji vesnice, jí vysvětlila, jak má zastavit krvácení z rány, a jí se všechno vrylo do paměti.

Formule i gesta, která jí Leonilda předvedla s trpělivostí a náznakem úsměvu hluboko v očích, jako když někdo zasadí strom, aby získal stín pro někoho, kdo se má teprve narodit.

Její srdce je truhlice, která schraňuje to nejceněnější, co může na světě být: vědění, jak zachránit toho, komu je zle.

Zasměje se s pusou plnou deště a přidá do kroku. Ten zvuk již není tlumený jako před pár minutami, nyní je pronikavý a zřetelný, přichází zblízka.

Kotátko leží uprostřed palouku pod keříkem hořců, je promočené, zoufalé, hlasitě mňouká a chvěje se zimou a strachy.

Holčička ho zvedne a zastrčí ho mezi knoflíky pláštěnky, do tepla u srdce, spěšně sestupuje lesem a nezastaví se, dokud nezahlédne první kamenná stavení, jež splývají s horami, zvenčí chladná a uvnitř teploučká a pohodlná jako objetí.

Zaleze si do chléva. Na slámě ještě vyhřáté ranním sluncem spí oslice. A vedle ní do měkka opatrně položí i krvácející kotátko.

„Pokousala tě liška, ale ty ses ubránilo,“ pošeptá mu a osuší ho rukávy mikiny. Když je kotátko konečně v teple, zapře se.

Holčička ví, že tohle je nejdůležitější okamžik jejího života. Chystá se poprvé někoho uzdravit a je jedno, jestli je

to člověk, nebo zvíře. Pak bude moct říct babičce a kamarádům, že je zaříkávčka jako Leonilda a ostatní. Že dokáže rozpoznat a zahnat zlo.

Posadí se a dává si dobrý pozor, aby nepřekřížila nohy, stáhne si kapuci z čela. A v tichu, které je cítit po suchém trusu a posekané trávě, po dřevěném kouři a hlíně, nakreslí prsty kolem rány třikrát kruh.

„Hojím tě a zaříkávám tě. Krvi, zůstaň v těle.“

Další tři kruhy.

„Krvi, zůstaň v těle.“

Tři kruhy kolem rány.

„Já tě hojím, zaříkávám tě a přikazuji ti se zastavit.“

Oslice je vzhůru a krotce se na ni dívá. Holčiččiny ruce teď hladí šedý kožíšek. Koťátko usnulo.

Z okna vedoucího do dvora se ozve babiččin hlas: volá ji teplo, koláč, dřevěný stůl a chléb s marmeládou.

Dostane vyhubováno, protože je celá promočená. To nevadí.

„Spinkej. Později ti přinesu mléko a zůstaneme navždycky spolu.“

A později se vrátí a chrání před deštěm misku s vlažným mlékem. Kráčí pomalu, aby ho nevyděsila. Všechno, po čem touží, je pohladit jeho hebkou srst a znovu uslyšet předení.

Dřevěnými stěnami otřese hrom. Schoulí se. Oslice ji pozoruje a odfrkne si. Když se jí dotkne, vyletí z kupky slámy několik much a rozptýlí se ve vzduchu.

Slzy přicházejí dřív než uvědomění, tečou jí po tvářích poháněné strachem, zatímco hladí koťátko po hlavě, která přepadává ke straně, a pak i po těle, které je tak podivně strnulé, už není poddajné, už není pružné. A holčička poprvé v životě zakusí pocit nepřítomnosti. Nepřátelskou, chladnou tmou smrti.

Marně ho tiskne k hrudi. Žádné teplo už ho nedokáže probudit.

PRVNÍ ČÁST

28. června 2019

Zaparkovala jsem mimo obytnou zónu, na stoupající silnici plné zatáček vedoucí na náměstíčko, kde stál kostel. Za ta léta jsem zapomněla, jak stísněné jsou uličky a jak úzké silnice, jež ubíhají nahoru, k té hrstce kamenných domů obklopených lesy jako zelenými zdmi po stranách výhledu.

Panorama bylo dechberoucí, ale z nějakého důvodu ve mně vzbudilo neklid: do té neproniknutelné houštiny, zbrázděné kolísavými linkami pěšin, bych nevškočila za nic na světě. A přitom když jsem byla malá, trávil jsem v té zelené a modré samotě lesa své dny.

Nevěděla jsem, jak nebezpečné to může být.

Nikdo to nevěděl.

Třebaže v autě bylo horko, zůstala jsem v něm sedět s mobilem v ruce a s vytaženými okýnky, jako kdybych nechtěla, aby vzduch vesnice znovu pronikl do mého života. Ale stejně tomu nedokážu zabránit, ne tentokrát.

Mezi notifikacemi ze sociálních sítí jsem našla e-mail od primáře, který mě vybízel, abych si vzala na starost finanční sbírku na nové diagnostické zařízení, a pár zpráv od Emilie.

Ani jednomu jsem neodpověděla. Zato jsem dál dýchala, co nejpomaleji to šlo, a pozorovala známý profil komínků, z nichž se kouřilo i v létě, a střech namačkaných těsně u sebe, jako by se jedna o druhou opíraly, jako by se chtěly chránit. Ale před čím?

Před kým?

Podívala jsem se na hodinky. Pohřeb začne za deset minut: musím si tu zase rychle zvyknout, nasadit co nejmenší úzkostlivý úsměv a jít té záležitosti čelit. Rozžvýkala jsem tabletku gavisconu proti překyselení žaludku a dodala jsem si odvahy: jak to vždycky říká instruktorka jógy?

„Svět je jen zrcadlo: odráží to, co jsme. Stává se takovým, jací jsme my.“

Tohle není zrovna vhodná chvíle, abych začala přemítat, jakým způsobem se stavím ke světu, teď už jsem tady, takže je lepší tu být se vším všudy. Nic už se nedá změnit.

Ta poslední dedukce na mě dopadla tíživěji než všechny ty stovky dalších, které se mi honily hlavou během cesty z Bologni; cítila jsem, jak se mi do očí derou slzy, a nepokusila jsem se je zastavit.

Možná bych tu neměla být.

Utíkat před obtížnými situacemi je útěcha zbabělců. Copak mi omlouvání svých vlastních porážek a utíkání nešlo odjakživa ze všeho nejlíp?

A opět jsem v uších zaslechla instruktorčin hlas: „Nebudte na sebe příliš přísní, jestli nechcete, aby na vás takový byli i všichni ostatní.“

Dobře, to stačí. Snaha byla.

Strčila jsem klíč do zapalování a nastartovala jsem. V tu chvíli někdo zaklepal na okýnko spolujezdce. Otočila jsem se a přivítal mě jeden z nejtrpčích úsměvů, jaké jsem kdy viděla.

Emilia nečekala, až vystoupím z auta, nasedla a pevně mě objala. Táhlly z ní cigarety a alkohol jako ze starého dřevorubce, na sobě měla roztrhané džíny, tričko a přes něj

kostkovanou flanelovou košili, která už měla to nejlepší za sebou, a na nohou červené conversky.

Zestárla, stejně jako já. Ona o sebe ovšem nedbala. Přemýšlela jsem, proč tak strašně sešla, ale pak mě pustila z objetí a podívala se na mě, přičemž se nadále snažila usmívat.

Její černé oči lehce orientálního tvaru byly pořád stejné. Ještě pořád se třpytily, tak jak jsem je viděla se třpytit snad tisíckrát, na rozdíl od těch mých, které vypadaly jako stovky let vyhaslé hvězdy. Vlasy měla stažené do vysokého ohonu, kolem uší už bylo pár bílých. Nepodařilo se mi zjistit, jestli taky ztloustla, protože oblečení, které měla na sobě, bylo nadměrné velikosti a naprosto beztvaré.

„Říkala jsem si, kam ses poděla, neodpovídala jsi na zprávy, a tak jsem se vydala až sem dolů... Saro. Jsem tak ráda, že tě vidím.“ Když vyslovila mé jméno, obě jsme sklopily oči.

Rychle jsme vystoupily z auta a znovu jsme se objaly. Teď když stála přede mnou a já ji svírala v náručí, cítila jsem, že je vyzáblá a šlachovitá, jako bývala.

„A jak se máš? Promiň, že jsem se v posledních letech neozvala, ale...“

„Ani já jsem se neozvala, Emilie. Jsme si kvit.“

Kráčely jsme bok po boku ve slunci, v čerstvém a čistém horském vzduchu a už první vůně mě zasáhly jako rána pěstí do břicha: řeřavý popel, štiplavý pach zeleně vycházející z lesa, čerstvý oslí trus na kraji silnice.

„Ale ty už jsi byla zase na odjezdu. Nemám pravdu?“

Emilia nikdy neuměla chodit kolem horké kaše.

„Jo, já... napadlo mě, že bych tady dneska neměla být. Ani dneska, ani jindy.“

„A kdo by měl?“ Věnovala mi dost výmluvný pohled. Chystala jsem se něco odseknout, ale paže babičky Dady byly rychlejší než slova.

Na rozdíl od mé nejlepší kamarádky z dětství babička voněla po prádle vypraném v mýdlových vločkách, těch bí-

lých, marseilleských, které mě jako malou bavilo strouhat škrabkou na brambory. Voněla taky po levanduli a tymiánu a dalších věcech, které jsem z ní necítila, když za mnou přijela do Bologni, nebo aspoň ne tak silně.

„Čekala bych spíš letní vánici než tebe,“ řekla mi babička Dada, ale i její úsměv byl vyhaslý. „Doufám, že se zdržíš až do neděle.“

„Jo, já taky doufám,“ přidala se Emilia. „Měly bychom dohnat asi tak dvaadvacet let.“

Musela jsem je zklamat.

„Dneska večer zase odjízďím, zítra mám službu. Copak ty nebydlíš v Parmě? Jak dlouho se tu zdržíš?“ zeptala jsem se tentokrát já.

„Ehm,“ Emilia se znovu vyhnula mému pohledu, „pak ti to povím.“

Náměstíčko bylo nacpané lidmi, rozdělenými víceméně tak, jak jsem si pamatovala. Uvnitř baru Sport i před ním byli stařečkové a ti, kteří ještě staří nebyli, ale chtěli být tam, kde jsou chlapi. Dřevorubci, truhláři, pastýři, manželé.

Zato tři schůdky vedoucí ke vchodu do kostelíka byly zaplavené ženami v černých šátcích, jež jim zakrývaly malé hlavy, a uprostřed náměstíčka bloumalo několik mladých rodin s malými dětmi, určitě nebyly zdejší.

Zeptala jsem se sama sebe, kde jsou všichni pubertáci, ale odpověď už jsem znala: v Borgu Cardo žádní pubertáci nejsou, a to už nějakou dobu.

My jsme byli možná poslední.

Okamžitě se mě zmocnilo nepříjemné mravenčení. Nedívají se snad všechny ty ženy zahalené do černého mým směrem? A nešeptají si spolu o návratu ztracené vnučky švadleny Benedetty?

Rychle jsem pohlédla k baru a také odtamtud ke mně zamířily pohledy jako jehly zabodnuté pod kůži obratnými rukama, obratnějšími než ty moje, a to jsem se živila řezáním a sešíváním lidských bytostí.

Pak se z hloučku rodinek oddělil jeden hubený a dobře oblečený dlouhán, zamířil přímo k nám a jeho úsměv byl ze všech, které jsem ten den viděla, jediný nadšený. Ani jsem se nad tím nestačila podívat, a už byl těsně u mě.

„Saro, panebože, to je překvapení... vítěj zpátky!“ O krok ustoupil, aby si mě dobře prohlédl, tak jsem toho využila a udělala jsem totéž. Značkové sako, luxusní košile. Hodně o sebe dbal: opravdu mu to slušelo.

„Ahoj Marco, ty jsi vyrostl, ale ve tváři pořád vypadáš jako kluk. Pojď sem, ať tě můžu obejmout.“

Marco měl ostře řezaný obličej porostlý řídkými upravenými vousy, které dávaly vyniknout jeho lícním kostem. Oči, třebaže pod nimi měl kruhy, byly živé a pronikavé, a navíc hezky voněl.

„Tohle je Giacomo.“

Sjela jsem pohledem níž, až jsem se střetla se zlatavě oříškovými očima chlapečka, který na mě okamžitě udělal dojem svým vážným a spořádaným výrazem.

„Giacomo, pozdrav tetu Saru,“ řekl Marco, ale chlapeček zareagoval s prostořekostí, která je pro děti typická.

„To není moje teta, nikdy jsem ji neviděl.“

V podpaží držel skicák a prsty měl zamazané od černé fixy.

„Jasně, protože bydlí v Bologni, ale je to moje odvěká kamarádka, hráli jsme si spolu, když jsme byli ve tvém věku, takže je to trochu tvoje teta.“

„Nemyslím si, že je to moje teta, když k nám nikdy nepřišla na Vánoce.“

Hledala jsem očima Emilií a uviděla jsem ji v baru se skleničkou v ruce, mezi dřevorubci. Když se naše pohledy setkaly, zvedla panáka a naznačila cosi jako úsměv.

„Můžu se podívat na tvoje výkresy, Giacomo?“ Snažila jsem se Marca zbavit rozpaků.

„Ne. Možná ti pak ale daruju jeden speciální. Ale jenom jestli věříš na příšery.“

„Tak to budu ráda.“ Pohládila jsem ho po hlavě. „A ano, věřím, že existují příšery.“

Ani nevíš, jak moc.

„Ty zlé, jo?“ Giacomo bleskově odběhl pryč a já s Marcem jsme zůstali sami.

„Omluv ho, je jak z divokých vajec.“

„Žijete tady celý rok?“ To bylo první, na co mě napadlo se ho zeptat, kdoví proč. Možná proto, že mně připadalo jako noční můra být tam necelou hodinu.

„Jo,“ řekl a podrbl se za uchem, možná vytušil, na co myslím. „Před dvěma lety jsem si hned za vesnicí otevřel polikliniku. Řídím ji já.“

„Páni! Máme tady ředitele nemocnice!“

V tu chvíli jsem si vzpomněla, že mi o tom babička Dada možná říkala, ale já, jako vždycky když mi vyprávěla o vesnici, jsem bezpochyby přešla do úsporného režimu a neposlouchala jsem ji.

„Jestli chceš, po obřadu tě tam vezmu. Vím, že jsi taky lékařka.“

Obřad.

Jistě: nepřijeli jsme sem na výlet, nýbrž na pohřeb. TEN pohřeb.

„Budu ráda, díky.“

Viděla jsem, jak do kostela vplouvají ženy jako černý příliv, následované hrstkou mužů, někteří v rukou stále drželi skleničky.

Marco běžel pro svého syna, který si sedl na zem a začal si kreslit, a já jsem se ocitla před vchodem mezi Emilií a babičkou.

Vstoupily jsme a zůstaly jsme stát v posledních řadách.

Ve vzduchu bylo cítit kadidlo – možná příliš silně – a pot. Malý a přelidněný prostor není nikdy příjemné místo. V tomhle horském kostelíku jsem znala každý detail.

Všechno zůstalo tak, jak jsem si to pamatovala: dvě kamenné klenby, které tvořily transept až k apsidě, šest postranních sloupů, fresky zobrazující let malých buclatých

andělíčků, Kristus z pozlaceného dřeva visící za oltářem jako varování.

Utrpení a zlo nám stojí po boku celý život, neustále. Jsou připravené skočit nám po krku, jakmile polevíme v ostražitosti, jako divoká zvířata.

Nebo jako zlí lidé.

Někdo otočil hlavu, aby si mě v třepotavém světle svíček lépe prohlédl. Jo, jsem to já, chtěla bych zakřičet. Jsem to já, a co má být? Musíte to se mnou vydržet jen pár hodin, pak zase zmizím a vy se o tom můžete bavit dalších dvacet let, nebo i víc, protože já se tady už víckrát neukážu.

Kněz vypadal, jako by ho pro tu příležitost exhumovali. Donu Luigimu už muselo být skoro sto, a přece, vida ho: shrbený pod tíhou kleriky otevřel pusu a promluvil.

Bylo zvláštní, že co jsem přijela, nikdo ještě nevyslovil jméno člověka, kvůli kterému jsme se tam všichni, včetně mě, sešli. Udělal to don Luigi.

„Claudia.“

Když jsem slyšela, jak to jméno rezonuje v šumu kaple, zvedl se mi žaludek. Emilia se vedle mě zavrtěla, jako by měla blechy.

O několik řad před námi Marco pomáhal synovi usadit se na lavici i se skicákem v ruce.

„Dnes jsme tu kvůli ní. Abychom udělali tečku za dlouhým a bolestným příběhem, o němž jsme si nikdy nepřáli hovořit před rakví.“

A konečně jsem se odvážila pohlédnout na předmět stojící před oltářem a obklopený květy. Nebyla to skutečná rakev, ale ani skutečná urna. Byla to jakási malá schránka, menší než dětská rakev, ale elegantní, bílá se zlatým lemováním, a jak mi později prozradila Emilia, prázdná.

Ne úplně prázdná, to se rozumí, ale ostatky tam uvnitř, třebaže nepořádně rozmístěné, nebyly kompletní. Forenzní oddělení policie si vyhradilo právo dokončit vyšet-

řování a najít odpovědi: aspoň příčinu a předpokládané datum úmrtí.

Úmrtí.

Ano, protože jestli nám všem čas uběhl a dělali jsme různé věci, šli jsme dál, pro ni se tentýž čas zastavil, ale nikdo to nevěděl až do dne, kdy byly nalezeny její kosti.

Lidé zmizí a ti, kdo zůstanou, si vytvářejí tisíce domněnek, ale dokud se něco nenajde – tělo, hromádka kostí jako v jejím případě, v případě Claudie –, nepoddávají se myšlence na nejhorší, která je zasáhne jako rána z pušky i po letech, po mnoha letech.

„Nejdražší bratři a sestry z Borgia Cardo i okolních vesnic, dnes jsme se tu sešli, abychom se naposledy rozloučili, pod laskavým dohledem našeho Pána, s Claudií Terrisiovou...“ To mučivé představení doprovázely vzlyky Claudiiny matky Silvany, ozývající se z první řady. Byla sama, takže Giovanni, Claudiin otec, už zemřel, kdoví kdy.

„Této naší malé sestře, jež zmizela a konečně se navrátila do domu našeho Pána, se dostane požehnání pohřbu a útěchy modlitby...“

Vyšla jsem ven, abych se nadýchala čerstvého vzduchu, a opřela jsem se zády o staré dřevo kostelních dveří, jako jsem to dělávala v dětství, když jsem v neděli doprovázela babičku a pak jsem se na něco vymluvila a šla si ven hrát. Náměstíčko se mi teď zdálo maličké. Hory ne: ty byly pořád jako velikánští zelení obři s vlníci se hřívami, pořád jako kdyby vyčkávaly.

Zavřela jsem oči a proklínala se, že jsem ustoupila a přijela.

Červenec 1997

Škola skončila už před několika týdny. Boty se boří do nové, stále vlhké horské trávy. Vedle mě je Emilia, v džínových laci-
lácích a s culíčky na hlavě, a snaží se vyšplhat na nízké větve
dubu napůl přeraženého bouřkou.

„Až budu velká, budu učitelka matematiky!“ křičí a šer-
muje paží v průzračném vzduchu.

Půda kolem kmene se sesunula a strom napodobil její
pohyb a naklonil se, až dlouhými větvemi pohladil louku.

Marco už stojí na jedné silné větvi a máchá klackem,
jako by to byl meč: kolena má rozbitá a špinavá od hlíny, na
hlavě hnízdo kudrnatých vlasů, které se vlní ve slunečních
paprscích, jež podle toho, kterým směrem vítr rozkmitá
vrcholky stromů, pronikají dolů a zbarvují nás, kořeny, cyk-
lámeny i právě vykvetlé fialky.

„Já budu právník jako táta,“ odpovídám. „A ty, Marco?
Čím budeš, až vyrosteš?“

„Policajtem!“ huláká z výšky a pak vidím, jak mává volnou
rukou k nějakému místu na pěšině: „Hej! Cla! Tady jsme.“

Otáčím se a vidím Claudii, jak pomalu, kvůli tomu,
že má jednu nohu kratší, kráčí směrem k nám. Zářivě se
usmívá.

„Musím vám něco říct!“ křičí skrz listí. Vypadá jako ztělesněné štěstí.

„Dáš si něco k pití? Saro? Jsi v pořádku?“ Emiliin hlas náruživé kuřačky mě přenesl zpátky do současnosti. Teplá záda proti dřevěným dveřím, rám tvořený horami, obry, kteří všechno pozorují.

Vy víte všechno, vy zatracené hory, pomyslela jsem si. Víte všechno a mlčíte, protože se rády díváte, jak se můžeme zbláznit. Pak ale, zničehonic, když se vám zachce, nám dáte na srozuměnou, že nežertujete a že rozhodně nespíte. Najednou vrátíte kosti, abyste vnesly trochu vzruchu do svých dnů, které jsou jeden jako druhý, a mohly pozorovat, jak se bojíme, pláčeme, prcháme.

„Ne, ne. Všechno je v pořádku. Tam uvnitř je k zalknutí, tak jsem radši vyšla ven.“

Mezitím jsem si všimla, že i Giacomo vyběhl z kostela, posadil se na schody z temně rudého porfyru a začal si kreslit.

„Takže ji našli u řeky, a kdo vlastně?“ zeptala jsem se.

„Společnost, která pracuje na přestavbě mostu. Jeden dělník uviděl v půdě, kterou rozryly bagry...“

„Co?“

„Malou lebku.“ Emilia sevřela čelist a zadívala se na dlažbu. Já jsem se zhluboka nadechla.

„A to tam byla celou dobu? Všechna ta léta byla tam dole?“

Emilia zavrtěla hlavou. Podívala jsem se na ni a zdálo se mi, jako by ji přemohlo něco víc než jen smutek. Možná frustrace, anebo něco, co jsem nedokázala pojmenovat.

„Z prvních šetření vyplynulo, že nález odpovídá kostem asi desetileté holčičky,“ vysvětlila mi a přitom si zapálila cigaretu. „Během let odsud odešla spousta lidí, Saro. I další holčičky. Ale o zbytek se postaralo měření: levá holenní kost byla o něco kratší...“

Cítila jsem, jak mi přeběhl mráz po zádech.

„Jak to, další holčičky? Co znamená, že odešly? Claudia nikdy nikam neodešla, Claudia zničehonic zmizela, nejspíš ji unesli. Takže není možné, že by došlo k omylu.“ Co to plácám?

„Nejde o omyl, ale pro všechny případy dělají to, co je třeba.“

„A co Giovanni? Zemřel?“

„Giovanni tady nežije už přes deset let. Odešel, Saro. Podle toho, co říkala Silvana, už nedokázal snášet tísnivou atmosféru těchhle hor. Měl už dost čekání, že se jeho dcera jednoho krásného dne vrátí, a zdá se, že mezi ním a Silvanou už to nefungovalo. Pokud to teda vůbec někdy fungovalo.“

„Chudák...“

„A nakonec se oběsil v jednom bytě v Parmě, před pěti lety. Sousedí cítili puch odpadků a zavolali policii.“ Odmlčela se. „Když jsme vyrazili dveře, vyvalil se z toho bytu takový smrad, Saro...“

„My jsme vyrazili?“

„Jo, našla jsem ho já. První roky jsem sloužila v Parmě: je to malé město a dá se tam žít, nemusela jsem ani platit nájem, protože jsem bydlela u našich. Měla jsem zrovna hlídku v okolí, když jsme dostali to hlášení, a nejdřív jsem ho ani nepoznala. Došlo mi, že je to Giovanni, až když jsem uviděla jeho doklady, a bylo na mně, abych to zavolala Silvaně. Asi si to umíš představit.“

„To je hrůza, Emi.“

Zničená rodina.

„A co ty? Jak dlouho se zdržíš? A jak se má tvoje babička? Nevybavuju si, že bych ji viděla v kostele, ale dneska nejsem zrovna při smyslech, promiň.“

Jakákoli debata by byla lepší než ta, do níž jsme se pus-tily. Představa Claudiiny lebký mě bude pronásledovat už navždycky.

„Babička umřela před šesti měsíci. Jednou ráno už ne-

vstala a byl konec. Řekli mi, že netrpěla. Říkají tomu ‚blažená smrt‘. Po službě v Parmě, když jsem si mohla vybrat nové působiště, jsem se nechala přeložit sem do hor, na policejní stanici v Quercetu. Už tady žiju a pracuju čtyři roky. Byla jsem s ní až do poslední chvíle. Toho rána jsem měla volno. Volala jsem na ni, ale...“

Z bláta do louže. Každý kousek mého těla si kladl otázku, z jakého důvodu jsem přijala Silvanino pozvání, abych se zúčastnila Claudiina pohřbu. Koneckonců už uběhlo tolik let, že by si mojí nepřítomnosti nikdo nevšiml.

„No nic, zůstala jsem v jejím domě a určitě tam budu ještě dalších osm měsíců, pak se uvidí, možná si najdu byt v údolí, kdoví,“ pokračovala.

„Proč osm měsíců? Ty jsi těhotná?“

„Jasně, těhotná, zrovna já.“

„Tak jsi, nebo nejsi?“ Nechápala jsem, jestli mluví ironicky, nebo to myslí vážně.

„Postavili mě mimo službu.“

„No do háje, Emi.“

„A co ty? Dada vždycky vypráví skvělé věci, když se vrátí z Bologni. V nemocnici jsi teď někdo, co?“

„Ušla jsem kus cesty a jsem spokojená s tím, čeho jsem dosáhla, to jo. Moje práce je pro mě všechno. A... to s tvou babičkou mě mrzí, promiň, Emi. Takhle to vypadá, když člověk odněkud odejde na moc dlouho: dělá pak jednu botu za druhou. Zato Marco působí spokojeně. Stal se z něj fešák!“

Rozhodla jsem se na kamarádku nezaútočit a nevyptávat se na důvod tak závažného disciplinárního opatření.

„Marco se pořád směje, to je šťastlivec,“ řekla a tentokrát jsem si v jejích slovech nemohla nevšimnout lehkého, nepříliš skrývaného sarkasmu. „Jaká je Bologna? Mohla bych se na pár let nechat přeložit tam.“

„Hlučná. Jako studentka jsem ji měla radši. Teď se místům jako via Zamboni vyhýbám, opilý děcek a mumraje

už mám dost. Ale je to město ušité na míru všem. Večer často chodím na procházky, je tam pěkné světlo. Bydlím poblíž piazza Santo Stefano a historické centrum v okolí je kouzelné ve všech ročních obdobích. Dá se tam najíst ve kteroukoli denní i noční hodinu, popíjí se tam, pořádá se tam spousta kulturních akcí... zkrátka, je mi tam dobře.“

„Náměstí sedmi kostelů, to je nádhera.“

„To jo.“

„Byla jsem tam na výletě na druhém stupni. Vdaná nejsi, to by mi tvoje babička řekla.“

Usmála jsem se a potvrdila to. „Nejsem vdaná, a ty?“

„Mám za sebou dlouhý vztah. Poslední dva roky v Parmě, abychom si rozuměly. Teď jsem single a vyhovuje mi to.“

V tu chvíli se vzduchem rozezněla pomalá litanie zpívaná místními ženami, která oznámila konec obřadu, a lidé se pomalu začali rojit ven.

O půl hodiny později jsem seděla v Marcově SUV, trval na tom, že mi ukáže kliniku. V autě jsem se pokusila sblížit s Giacomem, ale byl najednou zamlklý a nedůvěřoval mi.

Klinika stála asi deset minut autem od Borga Cardo a o pár minut dál od dalších vesnic rozesetých všude kolem. Šlo o impozantní starou horskou samotou, zrekonstruovanou a uvedenou do chodu, s prostorným dvorem a elegantní kovanou železnou bránou.

Na pozemku, téměř přilepená k obvodové zdi, stála vilka obklopená zahradou s anglickým trávníkem a malým zahradním domkem z tmavého dřeva.

„NOVI SALUS“, přečetla jsem si na mosazné cedulce, která zdobila bránu a dodávala Marcovu příjmení slavnostní punc. „Takže nakonec máš dům i dílnu v jednom, co? To je kráska!“

Ulevilo se mi, že mě Marco odvedl pryč z náměstíčka a zachránil mě před pohledy obyvatel vesnice. Před jehlami pod kůží. Před chorobnou zvědavostí horalů, kteří žijí z příběhů a hororů po staletí vymyšlených a vyprávěných za

dlouhých zim večer u ohně a kteří ještě v roce 2019 dávají téhle aktivitě přednost před jinými, třeba modernějšími, jako je televize.

To, co se přihodilo Claudii, byl ovšem horor skutečný.

A stalo se to v létě.

„Tohle je moje malé království.“ Marco rozpráhl paže. „Stálo mě to celé jmění a roky tvrdé práce, ale nakonec jsem to dokázal. Pojď, ukážu ti vnitřek.“

Marco byl z nás tří vždycky ten nejmín bystrý. Když jsme byli malí, nejchytřejší byla Emilia, pak já a nakonec on.

Na okamžik se mi mihly před očima scény z toho dávného letního dne, naše šťastné obličej, nekonečná bezstarostnost dětství.

Vzpamatovala jsem se, abych se nenechala unést jako před kostelem, a následovala jsem kamaráda po štěrkové cestě až ke vchodu do Novi Salus.

V hale jsme narazili na dva muže, kteří nesli štafle a nářadí. Jeden z nich, vysoký a statný, kolem padesátky, se zastavil, aby Marca pozdravil. Ten druhý, obrovský a od pohledu nevrlý, se vydal čistými a dobře udržovanými chodbami budovy.

„Guerrino dává do pořádku elektrický rozvody,“ řekl ten první se silným horalským přízvukem, jeho tvář mi byla povědomá. „Já se o všechno postarám, doktore.“

„Díky, Carlo. Tohle je Sara. Pamatuješ si na ni?“

Došlo mi, kdo to je. Samotářský dřevorubec Carlo. Blázen Carlo, jak jsme mu říkali jako děti, podivín Carlo, blbeček Carlo, ano, protože všude chodil sám, mluvil si sám pro sebe, někdy dokonce i gestikuloval.

Radši jsem doufala, že si na mě nepamatuje. A tak tomu bylo.

„Těší mě, slečno.“ Jeho ruka byla tvrdá a drsná, vřelá, stejně jako jeho úsměv. „Je mi líto, ale vůbec si na vás nepamatuju!“

Chystala jsem se odpovědět, ale vtom mu Giacomo do slova skočil kolem krku a zasmál se, když si ho muž přehodil přes rameno jako ranec a vydal se směrem na dvůr.

„Giacomo ho zbožňuje a já jsem od té doby, co tu Carlo pracuje, jako znovuzrozený. Myslí na všechno a stará se mi o syna, když musím z nějakého důvodu na celý den odjet. Bydlí v tom zahradním domku u domu. Je to zlatý člověk.“

A jeho manželka je kde? I on očividně patřil k zástupu mladých párů, které se po narození dítěte rozejdou. A jak se zdálo, chlapečka svěřili jemu.

Zeptám se? Nezeptám se? Nezeptám se.

Taky jsem si říkala, jestli zapomněl na blázna Carla a na to, jak si toho muže dobíral, když byl mladší, ale nic jsem neřekla.

Kdo zůstane na nějakém místě a žije tam den za dnem, celá léta, možná zapomene na detaily, které zůstanou v hlavě tomu, kdo odjede a odveze si s sebou vzpomínky už navždycky mrtvé a zatuhlé jako hmyz v jantaru.

„Takže opravdu, Saro, kdyby ses někdy rozhodla vrátit, pamatuj, že tady v Novi Salus máš místo jisté. Říkala jsi, že jsi chirurg, ne?“

Marco se hodně usmíval, ale nežertoval. Mluvil vážně, četla jsem mu to v očích.

Zpravila jsem ho o své profesi a on to okomentoval větou, z níž mi naskočila husí kůže.

„Takže bojuješ se zlem.“

Nechtěla jsem té větě přikládat příliš velký význam, protože ji vyslovil se smíchem, ale celou dobu mě mučila, schovaná na okraji mých myšlenek jako nějaký stín. Jako někdo, kdo nás zdálky pronásleduje, aniž kdy zrychlí a udeří, ale taky nikdy nezůstane příliš pozadu.

„Po dnešním dni se do těchhle končin vrátím jen těžko,“ odpověděla jsem na jeho nabídku. „Vlastně ti povím ještě něco: už před časem jsem požádala babičku Dadu, aby se nastálo přestěhovala ke mně do Bologni. Začíná stárnout a radši bych ji měla pod dohledem, nablízku.“

„Nikdy Borgo Cardo neopustí, to přece víš.“

„Uvidíme. Bologna se jí líbí a já bydlím v přízemí. Žádné schody, malá zahrádka...“

„Žádné hory...“

„Hor už bylo dost, měla je před očima celý život.“

„Já ti rozumím, Saro, ale nemůžeš zatahovat jiné lidi do svého vlastního rozhodnutí. Nikdy jsem tě neodsuzoval za to, že jsi odešla a přerušila s námi všemi kontakt a...“

Co to povídá?

„A co? Já jsem vás snad soudila za to, že jste zůstali? Co to je za řeči?“

„Ne, ale... No dobře. To stačí, nechme to být. Chápu, že dneska není zrovna vhodný den na vrtání se v minulosti.“

Ale ne, jen se v té minulosti povertejte, ublížme si, do toho.

„Když mi Silvana zavolala, ztuhla mi krev v žilách, Marco.“

„Jo, bylo to strašné, ale aspoň je po všem a Claudia může odpočívat v pokoji.“

„Cože? To se z tebe stal i katolík? Odpočívat v pokoji? Podle toho, co mi řekla Emilia, Claudii zavraždili ještě ten den, nebo každopádně krátce potom, co ji unesli. Zabili ji a halabala zakopali u řeky, a ty mi budeš vykládat o odpočívání v pokoji? Kdo ví, co musela vytrpět, a my, já...“

Ano. Nervozita a vztek, jež se ve mně nahromadily během dopoledne, a hnusná atmosféra, jíž jsem se nadýchala během obřadu, teď opouštěly moje tělo a já je nedokázala zadržet.

„Nech to plavat, Saro.“

„Co budou dělat teď? Doufám, že případ znovu otevrou. Budou vyšetřovat? Budou hledat viníka?“

Zavrtěl hlavou a rozpráhl paže, aby chytil Giacoma, který se vrátil na kliniku s téměř rozmáčenou sušenkou v ruce.

„Nevím a nezajímá mě to. Mám své vlastní problémy, vlastní starosti. I já bojuju se zlem, stejně jako ty, uzdravuju. Nic víc už teď nezmůžeme, nemyslíš?“

Šla jsem za ním po cihlové podlaze jedné z chodeb kliniky. Copak nemá pravdu? A proč jsem teda tak rozrušená?

Jinak ale bylo tohle shledání s Marcem opravdu příjemné překvapení. Z malého natvrdlého horského uličníka se stal bystrý a iniciativní muž.

Napadlo mě porovnat ho s Emilií, která prošla opačným procesem, a třebaže jako holčička vypadala slibně, málem ji vyhodili z práce a ve třiatřiceti letech teď popíjí panáky se stařečky z baru Sport.

Obdivovala jsem ho nejen proto, že je to starostlivý svobodný otec, ale i proto, že se mu podařilo těm malebným místům dodat přidanou hodnotu a zajistit jinak neexistující službu – na prohlídku ke specialistovi se obvykle jezdilo do Parmy, Modeny nebo tam někam do údolí –, že svou přítomností přispěl k obohacení té zapadlé části Apenin, kde některé z nejodlehlejších vesnic, postižených vlnami exodu z osmdesátých a devadesátých let, čítaly už jen třicet čtyřicet obyvatel, ne-li méně.

Najednou mu zazvonil telefon a on popošel stranou k oknu, aby ho zvedl, přičemž mi gestem naznačil, abych šla dál sama, že mě pak dožene. V tu chvíli mě vzal Giacomo za ruku.

„Já tě doprovodím,“ řekl a společně jsme podnikli absurdní výpravu nahoru a dolů po schodech, dovnitř čekáren a zase ven, s krátkými zastávkami na všech terasách kliniky.

Giacomo byl úplně jiný než jeho otec. Nikdy se nesmál a fyzicky se mu nepodobal. Byl drobný a melancholický a chvílemi prudký a instinktivní jako divoké zvířátko.

„Líbí se ti tu, Giacomo? Vidím, že na tomhle místě znáš každý kout.“

„Pořád si tu hraju,“ odpověděl. „Pojď, představím ti Rebecca. Měla zápal plic, ale už je jí dobře.“

Na malém lůžkovém oddělení ležela v bělostné posteli holčička se dvěma dlouhými plavými copy, splývajícími po ramenou, a byla začtená do knížky, jejíž obálku jsem letmo zahlédla. Bylo na ní napsáno *Fairy Oak* a zobrazovala

dívky oblečené ve stylu Holly Hobbie, které se honily po rozkvetlé louce.

Giacomo pustil moji ruku a posadil se na kraj postele.

„Ahoj Rebbby.“

„Ahoj Giachi! Čekala jsem na tebe dneska ráno při snění...“

„Šel jsem na pohřeb té mrtvé holčičky. Tohle je Sara.“

S úsměvem jsem přistoupila blíž a podala jsem jí ruku.

„Ahoj Rebecca, ráda tě poznávám.“

„Ahoj Saro, ty jsi Giachiho teta?“

„Ne!“ prohlásil on dopáleně. „Je to doktorka! Bojuje se zlem, říkal to táta.“

Ona se okouzleně usmála.

„Já taky bojuju se zlem,“ řekla potichu, dostatečně potichu na to, abych si mohla namlouvat, že jsem se přeslechla. Radši jsem se v tom neštourala.

Giacomo řekl, že si jde pro skicák, který nechal v hale, načež vystřelil z pokoje a my jsme zůstaly samy, až na toho obrovského chlapa, který se na druhé straně místnosti skláněl nad elektrickými zásuvkami. Slyšela jsem, jak potichu kleje, zatímco se svými mohutnými prsty pokoušel spojit dva titěrné různobarevné drátky.

Všimla jsem si, že nechal kleště a kus drátu na Rebečině nočním stolku, a rychle jsem je dala pryč, aby se někdo nezranil. Akorát že když jsem je pokládala na zem, zranila jsem se já. Špičatý konec drátu se mi zarazil do břicha ukazováku a začala mi téct krev.

„Do které chodíš třídy, Rebecca?“ zeptala jsem se a otočila se na ni. „Vidím, že ráda čteš, to mám radost.“

„Chodím do šesté. Ty taky ráda čteš?“

„Jo, moc.“

Ranka pálila. Popadla jsem gázu, abych neumazala podlahu, a chystala jsem se vyjít z místnosti, abych našla dezinfekci, když vtom mě zastavil holčiččin hlas.

„Pořezala ses?“

„To nic není, najdu si náplast a vrátím se, abys mi mohla povědět o...“

„Pojď prosím sem.“

Nebyla to otázka. Tón, třebaže byl velice laskavý, mi zněl naléhavě.

Posadila jsem se na křesílko vedle postele a zeširoka jsem se na ni usmála. Byla skutečně krásná, jasné oči nezvykle zeleného odstínu, připomínajícího vodu tekoucí pod stromy, byly jako okno do její duše.

„Opravdu to nic není. Dávala jsem pryč ten drát, a jelikož jsem nešikovná, píchla jsem se do prstu.“ Podívala jsem se na gázu, která postupně rudla.

„Můžu se na to podívat?“

Cosí v jejím hlase, v jejím praktickém a rozhodném chování, mě donutilo žádosti vyhovět. Pořádně jsem ránu zatamponovala, abych Rebeccu neumazala svou krví, a pak jsem sundala gázu a ukázala jí prst. Bolest byla pronikavá a pulzující.

Rebecca se na mě usmála, jako by mě chtěla uklidnit.

Bylo to zvláštní, absurdní; to já jsem byla lékařka, ale cítila jsem, že se ta holčička svým způsobem stará o mě: byl to hmatatelný pocit moci a blízkosti a ještě něčeho dalšího, co jsem si zatím nedokázala vysvětlit a co mě na okamžik hluboce rozrušilo.

Musím si ten prst jít vydezinfikovat a nechat tu holčičku na pokoji.

Ale ani jsem se nehnula. Ona vzala mou ruku do dlaní, dobře si prohlédla díрку, z níž se drala ven tmavá kapka, a pak, zatímco pravačkou mě nadále pevně držela, zvedla levačku, jako by chtěla ranku pohladit.

Zpanikařila jsem a zarazila ji.

„Poslyš, to ne... Rebecca. Nedělej to.“

Srdce mi pumpovalo krev do spánků.

Ne, tohle mi dneska ještě scházelo, to ne.

„Jo, musím,“ řekla ona, naklonila hlavu na stranu a stisk-